

פרטי כל מט.ג/21

סישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום
שלישי, ב' בשבט תשי"א (9.10.1951)
בשעה 8.30.

נוכחים:

- י. שפרינצק - יו"ר הכנסת.
- נ. ניר - סגן יו"ר הכנסת.

חברי הועדה:

- י. הררי - היו"ר
- פ. אילנית
- מ. ארגוב
- י. בר-יהודה
- ד. בר-דב-האי
- מ. בן-עמי
- א. י. גרינברג
- צ. יהודה
- מ. יערי
- י. כסה
- ש. כץ
- א. מזור
- ע. סימון
- מ. נודוק
- א. רזיאל-נאור
- י. סרלין
- א. ציזלינג
- ה. קוק
- א. תבורי
- ז. גלוסקא (בזכות דעה מייצעת)

מזמנים:

- פרופ. שקי - מטעם משרד המשפטים
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- ש. לביא
- מ. וילנר
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

חסרי:

- ש. מיקוניס
- ע. אסף
- א. שפטל
- א. ג'רג'ורה
- נ. ילין-סור (בזכות דעה מייצעת).

סדר-היום:

1. הצעות לסדר-היום.
2. מנוי סגני שרים.
3. פנייתו של חבר הכנסת ב. רפסור בענין קביעת מסכורת השופטים הדתיים
4. הצעות חבר הכנסת לביא בדיון הכלכלי.
5. שאלת חבר הכנסת וילנר בענין זכותו להשתתף בדיוני הועדה לעניני חוץ ובסחון בבעית זיונה של גרמניה.
6. חוק המלווה לפרוטנות.
7. דו"ח של ועדת המשנה לעניני מסכורת בענין בטוח חברי הכנסת.
8. הדיון על החנוך במעברות.

אני מציע להעמיד לסדר-היום את מסירת דין-
וחשבון מסעם ועדת המשנה לעניני מסכורת

צבי יהודה:

בענין ביטוח חברי הכנסת.

בשעה שנדון בענין זה, אני מבקש לאפשר לי
להוסיף כמה דברים הקשורים לעניני סדר

א. ציולינג:

המסכורת.

אלה הם סעיפים יז' ו-יח' של ~~הצעה~~
מס' 7-ה'.

היו"ר י. הררי:

אני מציע להעמיד לסדר-יומה של הועדה את
ענין סניויו של חבר הכנסת אפרתי, למנהל
משרד החקלאות. כידוע, אין חבר כנסת יכול להיות פקיד ממסלתי. אין זו
שאלה של חבר הכנסת אפרתי אלא זו שאלה של עקרון.

י. בר-יהודה:

היות ואין לנו כל ידיעות ברורות בשאלה זו
והאינפורמציה הנמצאת בידינו היא קלושה
מן העתונות, אני מציע לפנות לממשלה ולבקש ממנה לשלוח את בא-כוחה להסביר לנו
בדיוק מה מצב.

היו"ר י. הררי:

שר המשפטים התחייב בפני ועדת הכנסת
שלא יוחלט על מינוי סגני שרים לפני שהדבר
יובא לכנסת. אני מציע להזמין את שר המשפטים להופיע לפנינו בשם הממשלה,
כיון שהוא היה השר שהתחייב לפנינו.

פ. אילנית:

אני מציע לפנות לממשלה בבקשה לשלוח לנו
את מי שהיא תמצא לנכון, ואני אפנה לשר
המשפטים.

היו"ר י. הררי:

המשפטים.

הצעת היו"ר י. הררי נתקבלה.

2. פנייתו של חבר הכנסת ג. רפפורט בקשר למסכורת השופטים הדתיים.

מישיבה הקודמת החלטנו לדון לעצם הענין וגם
בשאלה עם ענין זה הוא בסמכותה של ועדת

היו"ר י. הררי:

הכנסת.

בזמנו היה ויכוח בוועדת הכנסת שהיו בו חלוקי
דעות - מבלי להתחשב מה היתה דעתי בענין זה -

י. בר-יהודה:

נתקבלה בינתיים החלטה והיא מחייבת. הוחלט אז שאם בזמן הבירור באיזה שהיא
ועדה מציע חבר הצעה וחבר שני טוען שזהו נושא חדש ושיש לערוך עליו קריאה
ראשונה מעבירים זאת לוועדת הכנסת להחלטה. החלטה זו חלה גם על ועצת הכספים,
ואני כדבע אינני דן לגופו של ענין, מה תביד על כך ועדת הכנסת, אם זה נושא
חדש או לא, אבל זוהי זכותו של כל חבר לדרוש בירור השאלה בוועדת הכנסת.

אני שולל את ההנחה שהחלטת ועדת הכנסת
היתה כל כך רחבה שהיא מאפשרת לכל חבר

ד. בר-רב-האי:

להפסיק את הויכוח.

לעצם הענין ברצוני לומר שאין בזה משום
נושא חדש. החוק שקבלה הכנסת הוא חוק קביעת משכורת השופטים מבקר המדינה
ושרי המדינה. אחר זאת באה החלטה למסור לועדת הכספים את הסמכות לקבוע את
משכורת השופטים. בשום מקום לא הוגבל ולא הוגדר המונח שופטים. שום ועדה
אינה יכולה לפרש את ההחלטה הזו וועדת הכספים היתה רשאית לקבוע משכורת לכל
השופטים. איש אינו יכול לפרש או לתקן את החלטת מליאת הכנסת. סלבר בית-
הדין העליון איש אינו יכול לפרש את החוק. הדרך היחידה היא, או לפנות
לבית-הדין העליון או להציע הצעת תיקון חוק לחוק השופטים. כל זמן שאחד
מאלה לא נעשה - אין לוועדת הכנסת על מה לדון.

ט. ארגוב:

הנקודה העיקרית שעורר חבר הכנסת בר-
יהודה היא, שכל חבר יכול לעורר ספק

אם זה נושא חדש או לא. זהו ליברום ווטום פולני שיכול להרוס כל מוסד
דמוקרטי וכל ועדה ואינני סוכן לתת זכויות כאלה לכל חבר. פרוש הדבר שיכולין
לעכב כל קריאת חוק בוועדה בכל דיון.

א. צנזלינג:

אני מבקש לא להפחיד אותנו בליברום ווטום
של אחד. הכנסת כולה לפעמים מקבלת את

דעתו של יחיד. ברצוני להזכיר שאהא לנו כבר סקרה בוועדת החינוך וועדת הכנסת
החליטה שיש כאן נושא חדש ועל המציעים היה להציע אותו בקריאה ראשונה. היית
רוצה לראות כיצד חבר הכנסת בר-רב-האי מקבל צו מאסר שהוצא על ידי שופט דתי.
אני מתפלא קצת על החוגים הדתיים ואינני יודע למה הם צריכים להכניס את
הענין הזה. איש אינו פוגע במסכויותיו של השופט הדתי - אבל נדון, אף על זה
בזמנו, לא דוקא כאן.

פ. אילנית:

ישנה החלטה שמתקרה של נושא חדש זה צריך
לעבור קריאה ראשונה, והחלטת זו מחייבת

גם את הרוב וגם את המיעוט.

ועדת הכנסת הכניסה הצעת חוק בנוגע

למשכורת השופטים ואין זה לכבוד הענין | לכל אלה שבקשו למסור את הסמכות של
ועדת הכספים להביא את הדבר למצב כזה, שאף פעם לא נוכל למסור יפוי-כוח
לוועדת הכספים. יהיה עוד דיון צבורי על-כך. בצורה זו רוצים אנשים להכניס
אצאך אאלא מושג של שופט דתי ושופט מדינה, כדבר אחד. אם הם רוצים לעשות
זאת - יעשו זאת בדרך מכובדת, בצורת הצעת חוק ולא בצורה כפי שעושים זאת כעת.

היו"ר י. הררי:

הבעיה שעורר חבר הכנסת בר-יהודה אינה
דומה למקרה הנדון. ועדת הכנסת קבעה

שבשעה שמועבר חוק מהפליאה לקריאה ראשונה בוועדה וכאן מישהו מציע הצעה נוספת
שמתעורר ספק אם היא שייכת לאותו הענין - מעבירים זאת לוועדת הכנסת להחלטה,
ואם היא מחליטה שיש כאן נושא חדש - עליו לעבור קריאה ראשונה.

ועדת הכספים קובעת את משכורת השופטים

ואינה מפרשת את החוק. איש מאתנו אינו יכול לפרש את החוק. אפשר להציע
הצעת תיקון לחוק ולהביאו לקריאה ראשונה אבל אי-אפשר לפרש את החוק - לא
ועדת הכנסת יכולה לעשות זאת ולא כל ועדה אחרת. יתכן שחברי החזית הדתית
הצביעו בעד החוק הזה בקבלתם בחשבון שהוא כולל גם את השופטים הדתיים. אינני
רואה כל סיבה כל זמן שהם מביעניני אישות, בשואין וגיטיין הסמכות היחידה היא
בידי השופטים הדתיים - מדוע לא יקבלו גם הם את משכורתם מהממשלה. אפשר
להציע שיהיה יתר פיקוח עליהם. אפשר להציע לתקן את החוק - אבל אי-אפשר
לפרש אותו.

ועדת הכנסת
9.1.51

חמ/יכ

עלינו להחליט תחילה אם העניין הזה הוא כדוגמאת הנושא החדש ואם הוא שייך לוועדת

היו"ר י. הררי:
הכנסת.

ה צ ב ה

ברוב של 10 קולות נגד 5 קולות הוחלט שאין זה עניין של נושא חדש.

ברוב של 6 קולות נגד 4 קולות הוחלט שאין זה מסמכותה של ועדת הכנסת לדון בשאלה של פרוש חוקים שנתקבלו בכנסת.

ברצוני לעדער עכשיו על אופן קביעת הדיון בעניין המלווה האמריקאי.

ה. סוק:

אם זה עניין כללי - הרי זה שייך לתקנון, ואם זה עניין קונקרטי - הרי זה שייך לוועדת

י. בר-יהודה:

הפירושים.

אני מעמיד להצבעה את השאלה אם להעמיד את הצעת חבר הכנסת ה. קוק לסדר היום או לא.

היו"ר י. הררי:

ה צ ב ה

ברוב של 5 קולות נגד 3 קולות הוחלט לא להעמיד את הצעת חבר הכנסת ה. קוק בסדר יומה של הועדה.

3. הצעות חבר הכנסת לביא בדיון הכלכלי:

המליאה העבירה אלינו את הצעותיו של חבר הכנסת לביא למנות ועדה מיוחדת.

היו"ר י. הררי:

צ. יהודה:

הצעתו של חבר הכנסת לביא היא אופיינית ביותר בשביל ועדת הכלכלה, כי זהו תפקידה. אם נקח זאת סמנה - עלינו לבטל את ועדת הכלכלה. אני מציע להעביר את הצעותיו של חבר הכנסת לביא לוועדת הכלכלה.

ש. לביא:

הבאתי את הצעותי אלה ביודעי שועדת הכלכלה עמוסת עבודה. מצבנו הכלכלי הוא חמור מאד ושאלת הוספת שלשה מיליון דונם היא חשובה מאד. אם נעביר את העניין הזה לוועדת הכלכלה יעברו חודשים רבים עד שתסיים את הדיון בעניין. אני מציע שועדת הכנסת תחליט על ועדת מיוחדת לענייני תכנון.

חמ/יכ

אם אינכם מחליטים לקבוע ועדת סיוחודת - אני
מבקש מכם להטיל על ועדת הכלכלה לגשת מיד

ש. לביא:

לטפול בענין זה.

ה צ ב ה

ברוב של 12 קולות נגד קול אחד
הוחלט להעביר את הצעות חבר
הכנסת לביא לוועדת הכלכלה
ולא לקבל הצעתו להרכבת ועדה מיוחדת.

4. הצעת חבר הכנסת וילנר בענין זיון גרמניה:

ס. וילנר:

בזמן הדיון על שאלה זו במליאה הצעתי הצעה
והיא הועברה לוועדה לעניני חוץ ובסחון יחד עם
יתר ההצעות. אני מבקש לאשרר לי להשתתף בדיוני הועדה כדי שאוכל לתקן, במקרה
הצורך את הצעתי. לפי התקנון רשאי כל חבר כנסת להציע הצעה לכל ועדה, גם אם
אין הוא חבר בה. אין סיעתי מיוצגת בוועדה לעניני חוץ ובסחון.

ס. ארגוב:

חבר הכנסת וילנר הוזמן לוועדה לעניני חוץ
ובסחון כדי להגן על הצעתו. הוא היה רוצה,
בתוקף העובדה שהציע הצעה, לאלהפך לשותף בדיונים על יתר ההצעות. לא היתה כאן
כל הפרדה של נוהג. קרא פעם שחבר הכנסת קוק הציע הצעה ובקש להזמין - והוא
הוזמן. אבל אין זאת אומרת שכל חבר הסציע הצעה, נהפך בתוקף היותו מציע לחבר
ועדה שאין הוא חבר בה.

י. בר-יהודה:

סעיף 32 א' של התקנון קובע שהועדה רשאית
להזמין חבר שמציע הצעה, גם אאך אם אין הוא
חבר בוועדה. החבר רשאי לדרוש שיזמין אותו - אבל אין הועדה חייבת להזמין
אם אין היא רוצה בכל.

ס. ארגוב:

אני הצעתי שחבר הכנסת וילנר יביא את הצעתו
לוועדה לעניני חוץ ובסחון והיא תאליט אם
להזמין או לא.

ה. קוס:

אינני מתעלם אאאאאאא מהסיבות שיש לוועדה
לעניני חוץ ובסחון להתנגד לנוסחותו של חבר
הכנסת וילנר. אני חושש מאד שעוד תהינה מסיבות די רציניות מעצם נוכחותם
ככנסת של צירים, שלגבי דידי הלויאליות שלהם אינה מודה עם גבול הלאומיות שלנו
חבר הכנסת וילנר הוא חבר הכנסת במסיבות שלנו כיום, והוא זכאי לא רק לכל
הזכויות, כי אם גם לכל הנימוס הקולוניאלי של חברים אחרים. אני מצטער שהוא
הקשה את מצבו על ידי זה שהביא את הענין לוועדת הכנסת לפני שהביא אותה לוועדה
לעניני חוץ ובסחון. חבר הכנסת וילנר היה אחד היוזמים של דיון במליאה, שהציעו
אותו חברים אחדים, ולפי החלטת המליאה הועברה השאלה הזאת כולה לוועדה לעניני
חוץ ובסחון, ויש לו הזכות להופיע לפניו ולהגן על הצעתו. הועדה רשאית להחליט
כמה זמן הוא יצטט - זוהי שאלה של נימוס. גם לאחר מה שאמרתי וגם כהתחשב
עם דעותי על חבר הכנסת וילנר - מנימוס מחייב שהועדה לעניני חוץ ובסחון תאפשר
לו להיות נוכח בזמן הדיון על הצעתו.

חמ"כ

הי"ד י. הררי:

אין כל ספק שחבר הכנסת וילנר רשאי לבוא ולטעון בפני ועדת הכנסת. אין גם כל ספק שחבר הכנסת וילנר רשאי להגיש הצעות לוועדה שאינן חבר בה. הועדה רשאית להזמין או לא להזמין. הנוהג המקובל הוא שמוזמנים. בשעה שקבענו שהועדה רשאית להזמין, אבל אינה חייבת לעשות זאת, לקחנו בחשבון שישנה ועדת כספים וישנה ועדת חוץ ובטחון ויכולים להיות בהם בדונים דברים שהחששות טובה להם. אם נחליט שבכל פעם שחבר מציע הצעה, הוא גם מסתמך בדיוניה - אז נגיע למצב כזה, שכל חבר שירצה אהאא אהאא להיות בוכח, למשל, בדיונים על תקציב הבטחון - שהם סודיים - יציע הצעה, והועדה תהיה חייבת להזמין. אני מציע ^לאת העניין כולקסן:

(א) חבר כנסת רשאי להציע הצעה שאין הוא חבר
אז בה.

(ב) הועדה רשאית להזמין את החבר המציע לדיוניה, אולם אינה מחוייבת לעשות כן, והיא גם הקובעת את סידת השתתפותו של החבר המציע בדיוני הועדה, אם הוזמן.

(ג) הועדה מחליטה אם החבר המציע, באם הצעתו לא התקבלה בוועדה, רשאי להסתייג או להעביר הצעתו למליאה.

בתקבלת הצעת הסיכום של הי"ד י. הררי.

5. חוק הסלונה לפרדסנות:

הי"ד י. הררי:

עלינו להחליט לאיזו ועדה להעביר את החוק הזה

א. ציזלינג:

לא סדור כאן על תנאי סלווה אלא על תנאים הכלולים בגוף הצעת החוק. ועדת הכלכלה מטפלת עתה בכל השאלות הכרוכות בענף הפרדסנות, ולדעתי שייך גם ענין זה לאותו קוספלט של שאלות.

ב. ארגוב:

יש להבדיל בין בעיות פיתוח ושיקום לבין בעיה כספית. ענינים כספיים שייכים לוועדת הכספים ולא לוועדת הכלכלה, ולדעתי שייך ענין זה לוועדת הכספים.

ה צ ב ע ה

ברוב של 8 קולות נגד 4 קולות
בוטל להעביר את חוק הסלווה
לפרדסנות לוועדת הכספים.

6. דיון-וחשבון ועדת המסנה לעניני משכורת:

ז. יהודה:

אני מביא בפניכם את הצעות ועדת המסנה לעניני משכורת. חברי הועדה הם: חברי הכנסת סוזר, שפסל, אילנית, כהן סגורי ואנוכי. ועדה זו מציעה:

ז. יהודה:

(א) הקמת קופה פנימית. בקשר לתשלומים לקופה זו ישנן שתי דעות: האחת - שהתשלום יהיה חצי לירה לחודש, והשניה - לירה לחודש. קופה זו תשמש למתן עזרה לחברי הכנסת במקרה הצורך. הוצא שהקופה תמצא בידי הנשיאות, כדי שהגוף המטפל בזה יהיה מצומצם ביותר. חלק מחברי הועדה הציע שאחראית לקופה תהיה ועדת הכנסת.

(ב) הצעה זו בתקבלה ברוב דעות נגד דעתה של חברת הכנסת אילנית. היות ונתבצר שרוב חברי הכנסת אינם משתמשים ב-10 לירות שנתנו להם לביטוח, כדי לבטח את עצמם ולהבטיח את משפחותיהם, פנינו ל-4 חברות ביטוח, הסנה, "יהודה", "מגדל" ו"ציון" וקבלנו מהם הצעה משותפת לביטוח שצריך לעלות 24.500 ל"י לכל 1000 ל"י. החלטנו שיש להטיל ביטוח חובה זה על כל חברי הכנסת, בסכום של 3000 ל"י במקרה של מוות, כדי שלא יישנה המקרה המשפחת טביב הסנוח. חלק מן החברים היה בדעה שחברי הכנסת צריכים לשאת בתשלום דמי הביטוח של 6 לירות ואילו החלק השני טען שחברי הכנסת צריכים לשלם רק 4 לירות והכנסת צריכה לשלם את שתי הלירות הנוספות.

(ג) לשלם למשפחת טביב סכום של 3000 לירות. 1500 לירות מהקופה הפנימית ו-1500 לירות מתן הכנסת. באתי בדברים עם יו"ר הכנסת והוא נוטה לקבל את הצעתנו.

ה. קום:

היות ועד היום אין מטלא מקום לחבר הכנסת טביב הסנוח, האם לא רצוי לשלם את המשכורת

שלו למשפחה?

ז. יהודה:

דבר זה יכול לשמש תקדים לדעה. נוסף לשאת סכום כולל גדול יותר יכול להועיל יותר

למשפחה.

7. הדיון על החינוך במעברות:

י. שפרינצק יו"ר הכנסת:

מחר ימסור שר החינוך דין וחשבון על המצב במעברות. אני מציע לשלב את הדיון על נושא זה יחד עם הדיון על הדין וחשבון על המהומות במחנות. כן אני מבקש מכם לקבוע את הזמן לדיון על ענין זה.

ה. קום:

אני מתנגד לכך שבמקרה זה יהיה דיון סיעתי, כי דוקא בענין חינוך יש מקום להבעת דעות אישיות. עוד סיבה לכך היא העובדה שהאפשרויות של הבעת דעות בלתי סיעתיות על ידי החברים, הולכות ומצטמצמות.

ה צ ב ע ה

מחליטים לקיים ויכוח סיעתי על נושא זה.

היו"ר י. הררי:

עלינו להחליט אם אנו משלבים את שני הדיונים או לא.

חמ/יכ

פ. אילנית:

אני מציע להפריד בשני הדיונים. הובאו
כאן האשמות נגד עובדי המחנות ויש לדון על
השאלה הזאת. עלינו גם לדון באופן רחב על שאלת החינוך במעפרות. יש כאן
ענין אבחינוכם של 150 אלף ילד, הבעיות אמרובות.

הצבעה

ברוב דעות מחליטים לשלב את הדיון
על החינוך במעפרות בדיון על הדין -
וחשבון של הועדה על הסהומות במחנות.

הינר י. הררי:

עלינו להחליט כמה שעות אנו מקצינים לדיון
זה.

הצבעה

מחליטים להקציב לדיון 7 שעות.

הישיבה ננעלה בשעה 10.50